

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44447
Nom	Intervenció psicològica en dificultats d'aprenentatge
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2211 - M.U. en Psicopedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2211 - M.U. en Psicopedagogia	2 - Formació comuna II	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
MORELL MENGUAL, VICENTE JAVIER	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'objectiu de l'assignatura "Intervenció psicològica en les dificultats d'aprenentatge" és proporcionar a l'alumne les ferramentes conceptuais i instrumentals per a l'adequat desenrotllament de l'actuació professional del psicopedagog en l'entorn educatiu i soci- comunitari. Aquest objectiu general s'especifica en els següents objectius associats a les competències especificades en el document Verifica del Màster. L'alumne serà capaç de:

1. Conèixer les característiques conductuals, neurològiques i etiològiques de les dificultats d'aprenentatge en l'àrea del llenguatge i les matemàtiques.
2. Conèixer i valorar l'impacte de les dificultats d'aprenentatge en el marc educatiu i sociolaboral al llarg del cicle vital.
3. Identificar i detectar la presència de dificultats d'aprenentatge de la lectoescriptura i les matemàtiques en l'entorn escolar
4. Aplicar i interpretar instruments d'avaluació cognitiva dins d'un procés d'avaluació diferencial de les dificultats d'aprenentatge.

5. Comparar i seleccionar instruments d'avaluació específics dins de l'àrea del diagnòstic de les dificultats d'aprenentatge
6. Conèixer el curs evolutiu de les dificultats d'aprenentatge i identificar les àrees de risc en el cicle vital.

Analitzar programes d'intervenció psicopedagògics per a la intervenció en les dificultats d'aprenentatge en l'entorn educatiu i social.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2211 - M.U. en Psicopedagogia

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Mantindre un comportament reflexiu i crític davant de la realitat social i educativa i afavorir els canvis, transformacions i innovacions que porten a millorar la qualitat de vida individual i social.
- Actuar amb professionalitat i comportament ètic en l'exercici de les seues tasques.
- Millorar la qualitat de l'exercici professional i, en particular, la pròpia formació i desenrotllar estratègies que faciliten la col·laboració, la creació de xarxes, la implicació dels diferents agents educatius i/o socials que participen en processos psicoeducatius.

- Emetre informes tècnics, peritatges i auditories relacionats amb el lloc de treball i analitzar, dissenyar i promoure processos d'ensenyança i aprenentatge per mitjà de l'ús de diferents llenguatges, mitjans i recursos.
- Desenvolupar la innovació i la creativitat en la pràctica professional i aplicar els coneixements teòrics i els avanços científics a la pràctica professional i a la investigació.
- Dissenyar, assessorar, coordinar i avaluar programes i mesures de compensació de les desigualtats educatives; analitzar les necessitats i demandes referides a l'escolarització d'alumnes en situació de desavantatge social, familiar o personal , així com aquelles condicions personals i socials que faciliten o dificulten el procés d'ensenyança i aprenentatge de l'alumnat i la seua adaptació a l'àmbit escolar.
- Realitzar l'avaluació i la valoració sociopsicopedagògica de l'alumnat i determinar el model i els servicis de la seua escolarització mes adequats.
- Diagnosticar, assessorar, previndre i intervindre a fi d'afavorir el desenvolupament i l'aprenentatge en persones amb necessitats educatives especials, trastorns de l'aprenentatge i amb risc d'exclusió educativa i/o social.
- Dissenyar, aplicar i avaluar programes, processos, recursos i pràctiques educatives dirigides a qualsevol persona o grup social prenent en consideració el seu nivell de desenrotllament, les seues necessitats i limitacions, així com els contextos multiculturals.
- Dissenyar, avaluar i adaptar processos d'ensenyança - aprenentatge als models de convivència en els distints contextos socials, lingüístics i culturals en els que exercisca el seu treball.
- Dissenyar, implementar, coordinar i avaluar intervencions i programes d'orientació psicopedagògica sobre el procés d'ensenyança-aprenentatge, sobre l'adaptació personal i social i sobre les eixides professionals de l'alumnat.
- Col·laborar amb el professorat en l'exercici de la funció docent, tutorial i en la d'organització dels centres educatius i Assessorar-li i col·laborar amb ell en el disseny de procediments i instruments d'avaluació, tant dels aprenentatges de l'alumnat, com del mateix procés d'ensenyança, així com en tècniques de dinàmica i maneig de grup, resolució de conflictes, mediació escolar i foment de la convivència i valors democràtics.
- Promoure i/o col·laborar en la implementació dels processos de qualitat, innovació i millora de l'educació, així com en la investigació sobre els mateixos i assessorar i col·laborar amb el professorat per a la millora dels processos d'ensenyança / aprenentatge.
- Reunir i interpretar dades rellevants per a emetre juís psicopedagògics que incloguen una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o tècnica.
- Avaluar i diagnosticar els aprenents en els diferents aspectes del desenrotllament (aptituds, interessos, personalitat, motivación....) amb l'objectiu d'adoptar les mesures ordinàries i extraordinàries d'atenció a la diversitat.
- Avaluar processos de desenrotllament i aprenentatge humà, tant normals com atípics, al llarg del cycle vital.

- Que els estudiants s'impliquen de manera general i transversal, en l'aplicació i defensa de tots els drets fonamentals i democràtics, així com els principis de millora social

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Els/les alumnes diagnostiquen, assessoren, prevenen i intervenen a fi d'afavorir el desenrotllament i l'aprenentatge en persones amb necessitats educatives especials, trastorns de l'aprenentatge i amb risc d'exclusió educativa i/o social.
- Els/les alumnes dissenyen, apliquen i avaluen programes, processos, recursos i pràctiques educatives dirigides a qualsevol persona o grup social prenent en consideració el seu nivell de desenrotllament, les seues necessitats i limitacions, així com els contextos multiculturals.
- Els/les alumnes dissenyen, implementen, coordinen i avaluen intervencions i programes d'orientació psicopedagògica sobre el procés d'ensenyança-aprenentatge, sobre l'adaptació personal i social i sobre les eixides professionals de l'alumnat.
- Els/les alumnes avaluen i diagnostiquen els aprenents en els diferents aspectes del desenrotllament (aptituds, interessos, personalitat, motivació,...) amb l'objectiu d'adoptar les mesures ordinàries i extraordinàries d'atenció a la diversitat.
- Els/les alumnes avaluen processos de desenvolupament i aprenentatge humà, tant normals com atípics, al llarg del cicle vital.

Els/les alumnes assessoren i col·laboren amb el professorat per a la millora dels processos d'ensenyament/aprenentatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Continguts

1. Dificultats en el procés d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.

Conceptualització.

Avaluació i diagnòstic psicopedagògic.

Intervenció psicopedagògica.

2. Dificultats de comprensió lectora i en l'expressió escrita.

Conceptualització.

Avaluació i diagnòstic psicopedagògic.

Intervenció psicopedagògica.

3. Dificultats en el sentit numèric, càlcul i raonament matemàtic.

Conceptualització.

Avaluació i diagnòstic psicopedagògic.

Intervenció psicopedagògica.

4. Trastorns comòrbids a les dificultats d'aprenentatge.

Conceptualització.

Avaluació i intervenció psicopedagògica.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	20,50	100
Pràctiques en aula	8,50	100
Seminaris	4,00	100
Elaboració de treballs en grup	50,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	113,00	

METODOLOGIA DOCENT

El caràcter teoricopràctic de les competències especificades per a aquesta matèria es reflectirà en una metodologia d'ensenyament-aprenentatge que s'estructurarà en dos eixos. L'eix teòric es durà a terme mitjançant lliçó magistral per part del professor que implicarà la participació activa de l'alumne/a mitjançant la lectura de textos i altres continguts. L'eix pràctic es durà a terme mitjançant la realització d'1) activitats supervisades en les quals s'analitzaran casos pràctics; s'interpretaran proves estandarditzades i no estandarditzades de detecció de dificultats d'aprenentatge; i s'analitzaran i dissenyaran programes d'intervenció psicopedagògica 2) activitats de treball individual i en grups.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumne/a es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els/les alumnes desenvolupen. Per tant, els procediments d'avaluació contemplaran:

- Examen.** Es realitzarà un examen que consistirà en la realització d'una prova oral i/o escrita, amb una ponderació mínima del 40% i màxima del 50%. S'ha d'aconseguir un mínim de domini del 50% per a superar l'assignatura. Aquest requisit és recuperable en segona convocatòria.
- Portafolis,** en el qual s'inclouran els diferents treballs realitzats per l'estudiant, amb una ponderació mínima del 15% i màxima del 20%. És requisit per a superar l'assignatura en primera convocatòria entregar i superar, almenys, el 70% dels treballs realitzats. En cas d'incompliment en primera convocatòria, el/la alumne/a haurà de realitzar i superar en segona convocatòria una prova d'avaluació addicional sobre les competències treballades en les activitats realitzades.

- c) **Exposicions en classe de treballs realitzats**, amb una ponderació mínima del 15% i màxima del 20%. L'incompliment d'aquest requisit no serà recuperable en segona convocatòria, ja que la naturalesa de l'activitat impedeix el disseny d'una prova d'avaluació que valore l'adquisició dels resultats d'aprenentatge.
- d) **Entrevistes orals amb els/les alumnes**, amb una ponderació mínima del 0% i màxima del 10%. Aquest requisit és recuperable en segona convocatòria mitjançant la realització d'una entrevista addicional.
- e) **Participació**, amb una ponderació mínima del 0% i màxima del 10%. L'incompliment d'aquest requisit no serà recuperable en segona convocatòria, ja que la naturalesa de l'activitat impedeix el disseny d'una prova d'avaluació que valore l'adquisició dels resultats d'aprenentatge.

El professorat, a principi de curs, concretarà en la seua programació d'aula la ponderació específica de cada procediment d'avaluació, fins a arribar al 100% de la nota final.

Si en primera convocatòria no se supera alguna part de l'avaluació, es conservaran les qualificacions obtingudes en els apartats ja superats per a segona convocatòria. Aquells/es alumnes que, en primera convocatòria, no hagen realitzat l'exposició en classe dels treballs realitzats tindran una qualificació màxima final d'entre 8 i 8,5 punts en segona convocatòria. Aquells/es alumnes que, en primera convocatòria, no hagen participat tindran una qualificació màxima final d'entre 9 i 10 punts en segona convocatòria. Aquells/es alumnes que, en primera convocatòria, no hagen participat ni realitzat l'exposició en classe dels treballs realitzats tindran una qualificació màxima final d'entre 7 i 8,5 punts en segona convocatòria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Asociación Americana de Psiquiatría (2014). DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los trastornos mentales. Editorial Panamericana.
- Jimenez, J. E. (2012). Dislexia en español. Pirámide.
- Miranda, A., Soriano, M y Vidal-Abarca, E. (2000). Evaluación e intervención psicoeducativa de estudiantes con dificultades de aprendizaje. Pirámide
- Peñafiel, M. (2009). Guía de intervención logopédica en la disgrafía. Síntesis.
- Llopis, A, M., de Pablo, C. y Fernandez, F. (2012). Discalculia escolar. CEPE Editorial.

Complementàries

- Gil, M. D. y Morell, V. (2017). Trastornos del Desarrollo y Dificultades de Aprendizaje I (2ª Edición). Tirant lo Blanch.
- García, J. y González, D. (2000). Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica. Volumen II: lectura y escritura. Editorial EOS.
- Miranda, A., Fortes, M. C., y Gil, M. D. (2000). Las dificultades en el aprendizaje de las matemáticas: un enfoque evolutivo. Ediciones Aljibre
- Soriano, M. (2006). Dificultades en el aprendizaje. Grupo Editorial Universitario.
- Cuetos, F. (2013). Psicología de la lectura. Wolters Kluwer.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts / Contenidos

Se mantienen los contenidos recogidos en la guía docente original de la materia.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Se mantiene el peso de las distintas actividades que suman las horas de dedicación en créditos ECTS marcadas en la guía docente original: 20,5 horas de clases teóricas, 8,5 horas de clases prácticas y 4 horas de seminarios.

3. Metodología docente

3. Metodología docente

Siempre respetando los principios básicos destacados en la guía docente original, y dado el modelo híbrido de docencia basado en semanas alternas aprobada por la CCA del master para el segundo cuatrimestre, se ha establecido un sistema de rotación semanal, dividiendo al alumnado en dos subgrupos que asisten a las clases presenciales y no presenciales de forma alterna. Cada semana la mitad de los alumnos del grupo asistirán presencialmente a las clases, mientras que la otra mitad se conectará de forma sincrónica a través de la plataforma Black Board Collaborate. La semana siguiente se invertirá la dinámica presencial/online entre ellos.

Las tutorías se realizarán mediante un foro de tutorías en Aula Virtual, por correo electrónico o a través de una videoconferencia con Blackboard Collaborate. Además, se realizará una tutoría mensual grupal voluntaria para los estudiantes mediante videoconferencia (Blackboard Collaborate) en el horario previamente especificado por el profesor para promover el debate y/o solventar las posibles que puedan

surgir durante el estudio o el desarrollo de las actividades a realizar.

En el caso de que resultara necesario modificar las condiciones de desarrollo de la materia de una modalidad híbrida a una modalidad totalmente a distancia en función de las directrices de seguridad estipuladas por las autoridades sanitarias ante una posible situación de regresión sanitaria, las horas destinadas a las clases teóricas, prácticas y seminarios en aula se sustituirán por clases no presenciales, que podrán ser síncronas o asíncronas

4. Avaluació

4. Evaluación

Se mantienen los requisitos y evidencias de evaluación consideradas en la guía docente original, así como el peso relativo de las mismas en la calificación final de la materia.

Sólo en el caso de que resultara necesario modificar las condiciones de desarrollo de la prueba de examen en función de las directrices de seguridad estipuladas ante una situación de regresión sanitaria, este pasaría a realizarse de forma no presencial. La prueba estaría disponible como tarea en el aula virtual de la materia en la fecha y hora estipulada para su realización, debiendo ser descargada por el estudiante en su ordenador personal, debidamente cumplimentada y subida de nuevo al aula virtual con una demora máxima de cinco minutos sobre el tiempo límite para su cumplimentación. En esta línea, en el caso de que resultara imprescindible realizar la prueba de examen de forma online, si algún estudiante no dispusiera de los medios para establecer las conexiones pertinentes y acceder al aula virtual, o bien si se produjera en el desarrollo del mismo un error fehaciente de conexión atribuible a sobrecarga o caída de la red/aula virtual, debería contactar con el profesorado por correo electrónico (usando la cuenta @alumni.uv.es) de forma inmediata para comunicarle esta cuestión, reservándose el profesorado la posibilidad de realizar la prueba de forma oral con posterioridad siempre tras comprobar los problemas de sobrecarga/caída de la red/aula virtual en el periodo de realización del examen

5. Bibliografia

5. Bibliografía

Se mantiene tanto la bibliografía básica como complementaria recogida en la guía original. En el caso de que por razones sanitarias resultara necesario desarrollar la materia totalmente a distancia, la bibliografía sería sustituida por materiales propios proporcionados por el profesorado: apuntes propios, transparencias con información complementaria, casos prácticos resueltos y/o artículos disponibles en abierto o en las bases de datos que tiene suscrita la Universitat de València.

